

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้จะกล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามโครงการสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการบริหารงานวิชาการตามโครงการสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชายแดนภาคใต้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยประกอบด้วยบุคลากร 3 กลุ่มคือ

1. กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่ง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนวิชาอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปีการศึกษา 2527 จำนวน 545 คน

2. กลุ่มครูสอนศาสนาอิสลาม หมายถึงบุคคลที่มีความรู้ทางศาสนา และมีความสามารถในการใช้ภาษาไทยได้ดี ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากอำเภอ จังหวัด ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด และผ่านการอบรมตามหลักสูตรการอบรมครูสอนศาสนาที่สำนักงานศึกษาธิการเขต 2 ได้กำหนด และหมายรวมถึง ข้าราชการครูที่มีความรู้ทางศาสนาอิสลาม ซึ่งได้ทำการสอนวิชาอิสลามศึกษาในโรงเรียนควย ในปีการศึกษา 2527 มีจำนวน 529 คน

3. กลุ่มครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ หมายถึง ผู้ที่ได้รับมอบหมายและได้รับการแต่งตั้งจากผู้บริหารโรงเรียนให้ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาของแต่ละแห่ง ปีการศึกษา 2527 จำนวน 545 คน

2. กลุ่มตัวอย่างประชากร

2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากร โดยการคิดร้อยละ 25 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จะได้กลุ่มตัวอย่างประชากร ดังนี้

1. กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน	จำนวน 137 คน
2. กลุ่มครูสอนศาสนาอิสลาม	จำนวน 137 คน
3. กลุ่มครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ	จำนวน 137 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างประชากรสำหรับตอบแบบสอบถาม ได้ กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมด 411 คน

2.3 กลุ่มตัวอย่างประชากรสำหรับการสัมภาษณ์ ใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรร้อยละ 25 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้สำหรับการตอบแบบสอบถาม ได้จำนวนทั้งสิ้น 105 คน

รายละเอียดจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยของแต่ละจังหวัดได้แสดงไว้ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย

จังหวัด	ผู้บริหาร โรงเรียน		ครูสอนศาสนา อิสลาม		ครุหัวหน้าฝ่าย วิชาการ		เครื่องมือ	
	N	S	N	S	N	S	แบบสอบถาม	แบบสัมภาษณ์
นราธิวาส	183	46	167	46	183	46	138	36
ปัตตานี	144	36	147	36	144	36	108	27
ยะลา	107	27	104	27	107	27	81	21
สตูล	79	20	79	20	79	20	60	15
สงขลา	32	8	32	8	32	8	24	6
รวม	545	137	529	137	545	137	411	105

N = กลุ่มประชากร

S = กลุ่มตัวอย่างประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ดังนี้

1. แบบสอบถาม เพื่อใช้ในการสอบถามกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มครู
สอนศาสนาอิสลาม และกลุ่มครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ส่วนตัวของผู้ตอบ
แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) และเติมคำในช่องว่าง
มีจำนวน 8 ข้อ โดยถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ตำแหน่ง วุฒิทางการศึกษา และ
ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการ
สอนศาสนาอิสลามในโรงเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า
(Rating Scale) โดยให้ผู้ตอบพิจารณาสภาพการบริหารงานวิชาการสอนศาสนา
อิสลาม แบ่งพฤติกรรมออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

ไม่มีกพรปฏิบัติ	เท่ากับ 0
ปฏิบัติน้อย	เท่ากับ 1
ปฏิบัติปานกลาง	เท่ากับ 2
ปฏิบัติมาก	เท่ากับ 3

สภาพการบริหารงานวิชาการสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียน มีจำนวน
34 ข้อ แบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ

1. หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	จำนวน 4 ข้อ
2. การเรียนการสอน	จำนวน 7 ข้อ
3. สื่อการเรียนการสอน	จำนวน 5 ข้อ
4. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	จำนวน 6 ข้อ
5. การนิเทศการศึกษา	จำนวน 6 ข้อ
6. การวัดและประเมินผลการศึกษา	จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียน แบบสอบถามตอนนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

ให้ผู้ตอบพิจารณาประเมินค่าซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ระดับดังนี้

ไม่มีปัญหา	เท่ากับ 0
มีปัญหาน้อย	เท่ากับ 1
มีปัญหามาก	เท่ากับ 2
มีปัญหามาก	เท่ากับ 3

ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการสอนศาสนาอิสลาม มีจำนวน 23 ข้อ แบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ

1. หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ จำนวน 3 ข้อ
2. การเรียนการสอน จำนวน 4 ข้อ
3. สื่อการเรียนการสอน จำนวน 4 ข้อ
4. กิจกรรมเสริมหลักสูตร จำนวน 3 ข้อ
5. การนิเทศการศึกษา จำนวน 5 ข้อ
6. การวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 4 ข้อ

× 2. แบบปลายเปิด (Open Ended) ให้ผู้ตอบเขียนปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนเพิ่มเติมถ้ามี พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาด้วย

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อใช้สัมภาษณ์กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มครูสอนศาสนาอิสลาม และกลุ่มครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนโดยสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) แบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ

1. หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. การเรียนการสอน
3. สื่อการเรียนการสอน
4. กิจกรรมเสริมหลักสูตร
5. การนิเทศการศึกษา
6. การวัดและประเมินผลการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร หนังสือ บทความ งานวิจัย ระเบียบแนวปฏิบัติ สัมภาษณ์หัวหน้า และเจ้าหน้าที่โครงการสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชายแดนภาคใต้ สำนักงานศึกษาธิการเขต 2
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า และสัมภาษณ์ มาสร้างเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียน
3. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข
4. นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 ท่าน (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในภาคผนวก) ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
5. หลังจากปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับโรงเรียนนอกกลุ่มตัวอย่าง 10 โรงเรียน ๆ ละ 3 คน ได้จำนวน 30 คน เป็นโรงเรียนในอำเภอสุโขทัย 5 โรงเรียนและอำเภอวัง 5 โรงเรียน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้วิธีตามแบบสัมประสิทธิ์

แอลฟา (Alpha Coefficient) หรือความแบบของครอนบาค (Cronbach)
 วัดค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .81 ($r_c = .81$)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถาม เมื่อสร้างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ขอความกรุณาจากบัณฑิตวิทยาลัย ออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อขอความร่วมมือไปยัง ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ปักคานี ยะลา สตูล และสงขลา โดยการส่งและรับแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และเก็บข้อมูลด้วยตนเอง จำนวนแบบสอบถาม ที่ส่งไปทั้งหมด 411 ฉบับ ได้รับคืน 399 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.08 ดังรายละเอียดที่แสดงไว้ในตารางที่ 2

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เมื่อสร้างแบบสัมภาษณ์เสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ขอหนังสือขอความร่วมมือจากหัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา เพื่อออกไปสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างประชากรตามโรงเรียนต่าง ๆ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย โรงเรียนที่ออกไปสัมภาษณ์ จำนวน 35 โรงเรียน จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 105 คน

ตารางที่ 2 จำนวนแบบสอบถามที่ไ้รับคืน

จังหวัด	จำนวนที่ส่ง	จำนวนที่ไ้รับคืน	คิดเป็นร้อยละ
นครราชสีมา	138	135	97.83
ปทุมธานี	108	108	100.00
ยะลา	81	75	92.59
สตูล	60	57	95.00
สงขลา	24	24	100.00
รวม	411	399	97.08

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบสอบถาม

เมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์และเสนอข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วเสนอในรูปตาราง
2. ข้อมูลที่เป็นสภาพการบริหารงานวิชาการสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียน วิเคราะห์ดังนี้

2.1 วิเคราะห์เป็นรายข้อ โดยหาค่ามัธยเลขคณิต (Arithmetic Mean) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.2 วิเคราะห์เป็นส่วนรวมของสภาพการบริหารงานวิชาการแต่ละด้านแยกเป็น 6 ด้านได้แก่ หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตร การนิเทศการศึกษา และการวัดและประเมินผลการศึกษา โดยหาค่ามัธยเลขคณิต (Arithmetic Mean) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.3 วิเคราะห์เป็นส่วนรวมของสภาพการบริหารงานวิชาการ โดยหาค่ามัธยเลขคณิต (Arithmetic Mean) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. ข้อมูลที่เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน วิเคราะห์ดังนี้

3.1 แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) วิเคราะห์เป็นรายข้อ และเป็นส่วนรวม โดยหาค่ามัธยเลขคณิต (Arithmetic Mean) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.2 แบบปลายเปิด (Open Ended) รวบรวมข้อมูลที่ได้ โดยใช้วิธีจตุลาคับความถี่ และนำเสนอโดยการบรรยาย

ในการแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดช่วงของคะแนน และความหมายของช่วงคะแนนเจ็ดขั้นนั้น ๆ ไว้ดังต่อไปนี้

ก. สภาพการบริหารงานวิชาการสอนศาสนาอิสลาม

0.00 - 0.50 หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

0.51 - 1.50 หมายถึง ปฏิบัติน้อย

1.51 - 2.50 หมายถึง ปฏิบัติปานกลาง

2.51 - 3.00 หมายถึง ปฏิบัติมาก

ข. ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการสอนศาสนาอิสลาม

0.00 - 0.50 หมายถึง ไม่มีปัญหา

0.51 - 1.50 หมายถึง ปัญหาน้อย

1.51 - 2.50 หมายถึง ปัญหาปานกลาง

2.51 - 3.00 หมายถึง ปัญหามาก

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

รวบรวมข้อมูลที่ได้โดยใช้วิธีจตุลาคับความถี่ และนำเสนอโดยการ

บรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิธี
แบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) หรือตามแบบของครอนบาค
(Cronbach) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$r_c = \frac{k}{k-1} (1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2}) \quad (\text{สภาพ วาคเขียน 2525 : 45})$$

r_c คือ ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

k คือ จำนวนข้อทั้งหมดในแบบสอบถาม

$\sum S_i^2$ คือ ผลรวมของความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ

S_t^2 คือ ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

2. ค่าร้อยละ ใช้สูตร

$$\text{ค่าร้อยละของรายการใด ๆ} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

3. ค่ามัธยิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N} \quad (\text{ประกอบ กรรณสูต 2525 : 51})$$

\bar{X} คือ มัธยิมเลขคณิต

$\sum fX$ คือ ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N คือ จำนวนคะแนนทั้งหมด

4. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ไขสูท

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2} \quad (\text{ประกอบ กรรณสูตร } 2525 : 40)$$

S.D. คือ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

 $\sum fX^2$ คือ ผลบวกของผลคูณระหว่างคะแนนกำลังสองกับความถี่ของคะแนนนั้น ๆ

 $\sum fX$ คือ ผลบวกของผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่ของคะแนนนั้น ๆ

N คือ จำนวนคะแนนทั้งหมด